

Nasze Zabrze

Nr indeksu: 32855 • ISSN 1232-1400 • Wydanie bezpłatne

WESOŁYCH ŚWIĄT

**Boże Narodzenie
daje nam radość
i nadzieję.**

**Życzę,
aby ten wyjątkowy czas
obfitował w miłość
oraz rodzinne ciepło.**

**Niech nadchodzące święta
przyniosą też wszystkim
pokój i stabilizację.**

**Na Nowy 2023 Rok
życzę zdrowia,
spełnienia marzeń,
realizacji planów
i upragnionego
pokoju.**

**Małgorzata Mańka-Szulik
Prezydent Zabrze**

► Zabrzeński Jarmark Bożonarodzeniowy został przygotowany na placu Wolności Fot. UM Zabrze

DO 22 GRUDNIA POTRWA ZABRZAŃSKI JARMARK BOŻONARODZENIOWY

Poczuj klimat zbliżających się świąt

Na placu Wolności z pewnością można poczuć atmosferę zbliżających się świąt. Do 22 grudnia potrwa organizowany już tradycyjnie w tym miejscu Zabrzeński Jarmark Bożonarodzeniowy. Mieszkańcy będą mogli tu znaleźć m.in. świąteczne ozdoby i smakołyki oraz wyroby rękodzieła artystycznego.

Uroczyste otwarcie Zabrzeńskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego zaplanowano na 6 grudnia. W programie nie zabrakło widowiskowej parady św. Mikołaja oraz mikołajkowych animacji. Kolejnym mocnym akcentem będzie impreza świąteczna z reniferem Rudolfem, która odbędzie się 20 grudnia w godzinach 14.00 – 18.00. Będzie można posłuchać kolęd, wziąć udział w świątecznej zabawie dla rodzin oraz obejrzeć spektakl „Opowieść o zapomnianych zabawkach”. Będą anielskie animacje na szczydach oraz wiele niespodzianek. Tego dnia do Zabrze dotrze również Betlejemskie Światło Pokoju.

Stoiska przygotowane na placu Wolności w ramach Zabrzeńskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego

można odwiedzać od 6 do 22 grudnia. Czekają m.in. wyroby rękodzieła artystycznego, ozdoby świąteczne i bożonarodzeniowe smakołyki.

W ramach imprez towarzyszących Zabrzeńskiemu Jarmarkowi Bożonarodzeniowemu zaplanowa-

no kolędowanie z Radiem Silesia. W niedzielę 18 grudnia o godzinie 15.00 rozpocznie się koncert, podczas którego wystąpią Marian Makula, Alina Trzeciak-Taryma oraz Bożena Mielnik. Szczegółowe informacje na stronie www.mok.art.pl. GOR

► Na jarmarku można kupić m.in. ozdoby i świąteczne smakołyki Fot. UM Zabrze

W NUMERZE

Poczuj klimat zbliżających się świąt	str. 3
Wyjątkowe prace w pięknych przestrzeniach	str. 4-5
Atrakcje nie tylko dla najmłodszych	str. 6-7
W podziękowaniu za serce	str. 8-9
Młodzi dla Zabrza!	str. 10
Medyczni ambasadorzy Zabrza	str. 11
Balonem badają atmosferę	str. 12
Elektryczne doliny	str. 13
Nauka w nowoczesnych przestrzeniach	str. 14
O tym warto pamiętać	str. 15
Pod opieką św. Barbary	str. 16
Ludzie w obiektywie	str. 17
13 grudnia - pamiętamy!	str. 18
Od siedmiu dekad z pomocą chorym	str. 19
Szlakiem stajenek bożonarodzeniowych	str. 20-21
Postaw na ekologię i oszczędności!	str. 22-23
Młodzież kontra uzależnienia	str. 24
Szeroki wachlarz pomocy	str. 25
Miło Cię widzieć w Zabrzu!	str. 26
Rehabilitacja w lepszych warunkach	str. 30
Koksownik pełen sportowych emocji	str. 31
Elektromobilność bez tajemnic	str. 33
Adwentowe rozważania	str. 36-37
Rozrywka	str. 46

**Pobierz
gazetę
w wersji
elektronicznej**

► Prezydent Małgorzata Mańka-Szulik i Rafał Olbiński Fot. UM Zabrze

W ZABRZU OTWARTO WYSTAWĘ DZIEŁ RAFAŁA OLBIŃSKIEGO

Wyjątkowe prace w

Jest jednym z najważniejszych i najbardziej rozpoznawalnych w kraju i za granicą polskich artystów współczesnych. Jego prace można oglądać w renomowanych galeriach i muzeach m.in. w Nowym Jorku, Waszyngtonie czy Osace. Są również chlubą wielu prywatnych kolekcji. W niedawno odrestaurowanej siedzibie pierwszego starostwa przy ul. 3 Maja otwarta została wystawa prac Rafała Olbińskiego.

To z pewnością wielkie święto sztuki w naszym mieście – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – W Zabrzu mieliśmy już przyjemność gościć Rafała Olbińskiego w ramach projektu „Schulz i po Schulzu”. Jego dzieła wystawione zostały w unikatowej przestrzeni budynku dawnego hotelu Admiralspalast, któremu nadajemy aktualnie nowe funkcje społeczne i gospodarcze. Cieszę się, że dziś, w wyjątkowym roku jubileuszu 100-lecia nadania Zabrzu praw miejskich, możemy ponownie się spotkać z twórczością artysty. Dziękuję wszystkim, którzy włączyli się w zrealizowanie tego wyjątkowego przed-

sięwzięcia. Warto zauważyć, że jest to pierwsza wystawa w reprezentacyjnej siedzibie Muzeum Górnictwa Węglowego po jej gruntownej rewitalizacji. Obiekt, w którym niegdyś mieściło się pierwsze starostwo powiatowe w Zabrzu, dzięki przeprowadzonej właśnie renowacji służy mieszkańcom jako miejsce wartościowych spotkań kulturalnych, naukowych i społecznych – dodaje prezydent Zabrze.

Na wystawie zobaczyć można ponad 180 obiektów. To najbardziej rozpoznawalne dzieła Rafała Olbińskiego z okresu Warszawa – Nowy Jork. Wśród nich największą grupę stanowią projekty okładek i ilustracji

► To jedna z najśłynniejszych prac artysty Fot. UM Zabrze

► Wystawa będzie czynna do kwietnia 2023 r. Fot. UM Zabrze

SKIEGO

pięknych przestrzeniach

do czasopism, które są często samodzielными obrazami. Ilustrują one bieżące zagadnienia polityczno-gospodarcze oraz społeczne. Jedną z najbardziej rozpoznawalnych, zaprojektowanych na okoliczność rozszerzenia Unii Europejskiej o nowe państwa członkowskie, jest okładka magazynu Der Spiegel. Motyw przewodni okładki nawiązuje do greckiego mitu Porwanie Europy, gdzie byk jednocześnie symbolizuje uścisk dłoni. Pomysł ten wykorzystany został później w licznych obrazach, jak również doczekał się realizacji w formie rzeźby.

Spośród plakatów, które prezentowane są na wystawie, najliczniejszą grupę stanowią plakaty teatralne i operowe, które są graficzną syntezą przedstawianych zagadnień. Oprócz nich zobaczyć można tu m.in. plakaty promujące Nowy Jork, a także Zabrze. Odwiedzający wystawę będą mieli okazję podziwiać także rzadko prezentowane rysunki oraz litografie warsztatowe, których wykonaniem Rafał Olbiński zajmował się podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych. Prezentowana

w Zabrzu wystawa, dzięki specjalnie wydzielonej strefie audio, daje możliwość przeniesienia się w wielowymiarowy świat Rafała Olbińskiego.

Sam artysta podczas wernisażu nie krył zachwytu przestrzeniami, w których prezentowane są jego prace. Największe wrażenie zrobiła na nim pieczołowicie odrestaurowana sala witrażowa. - Chciałbym mieć taką pracownię. Jakby to było

cudownie. Chciałbym w takim budynku mieszkać po prostu – przyznaje Rafał Olbiński. - Niestety, nie uda mi się chyba odkupić, ale to marzenie zostanie – uśmiecha się artysta.

Partnerami wydarzenia są Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Huta Zabrze SA oraz Zielona Dolina. Wyjątkową ekspozycję będzie można podziwiać do kwietnia 2023 r. GOR

► Wernisaż wystawy w pieczołowicie odrestaurowanej sali witrażowej Muzeum Górnictwa Węglowego Fot. UM Zabrze

► Na odwiedzających czeka m.in. rozświetlona górką do zjeżdżania Fot. UM Zabrze

JUŻ PO RAZ DRUGI DO ZABRZA ZAWITAŁA BAŚNIOWA KRAINA KRÓLOWEJ ŚNIEGU

Atrakcje nie tylko

Pałac Królowej Śniegu, świetlista górką do zjeżdżania, multimedialna Kryształowa Komnata, kolorowy Polarny Pociąg i liczne foto punkty to tylko część atrakcji, jakie czekają na tych, którzy odwiedzą Park Miliona Świąteł. Wyjątkowa atrakcja już po raz drugi rozświetliła Kąpielisko Leśne w Zabrzu.

Kąpielisko Leśne znów rozbłysło milionem ekologicznych świateł LED, które przeniosą odwiedzających w baśniowy świat Królowej Śniegu. Wyjątkowe iluminacje parku niosą radość i nadzieję. Zachęcam do odwiedzenia tego wyjątkowego miejsca, które w tym roku oferuje dodatkowe atrakcje - uśmiecha się prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Jednocześnie warto podkreślić, że ekologiczne oświetlenie konsumuje zaledwie tyle energii, ile trzy płyty indukcyjne. Wprowadzając jednak oszczędności w zużyciu prądu, zredukowany został czas pracy instalacji o 30 procent w stosunku do poprzedniego roku. Park będzie zamknięty w poniedziałki i wtorki - dodaje prezydent miasta.

Na gości Parku Miliona Świąteł czeka m.in. wysoka na 10 metrów Kryształowa Komnata o średnicy 37

metrów. Jest ona zlokalizowana u stóp największego na Śląsku świetlnego Labiryntu (462 metry kwadratowe), będącego jedną z głównych atrakcji w tym sezonie. W Kryształowej Komnacie można podziwiać świetlno-muzyczny spektakl. Z kolei spacerując rozświetlonymi alejkami, w pobliżu jeziora, spotkamy m.in. przyjazne i chętnie pozujące do zdjęć zwierzęta.

W kolorowej krainie nie zabraknie atrakcji dla najmłodszych. W specjalnie przygotowanym osłoniętym namiocie w podróż zabierze ich kolorowy Polarny Pociąg pilnowany przez uroczych strażników Królowej Śniegu - świeące Polarne Niedźwiedzie. A na odważnych dorosłych czeka tron samej Królowej Śniegu. Wśród stu instalacji na odwiedzających czekają również interaktywne nowości, m.in. obrotowe serca zloka-

lizowane w Alei Zakochanych. Z myślą o pamiątkowych zdjęciach oraz o miłośnikach mediów społecznościowych przewidziano wiele atrakcyjnych foto punktów, choć ze względu na niezwykłą grę świateł i blasków, ilość możliwości fotograficznych jest wprost nieskończona. Nie zabrakło tu również instalacji dla zakochanych w postaci świetlnego napisu MIŁOŚĆ. Nowością w tym roku jest inna trasa przejścia przez park, dająca nowe doświadczenie odwiedzającym, również dzięki zwiększeniu ilości towarzyszącej muzyki.

Zabrzeński Park Miliona Świąteł to efekt współpracy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz firmy Multidekor, która od ćwierć wieku wykonuje zachwycające iluminacje na całym świecie. - Dzięki milionowi energooszczędnych świateł

► Uroczyste otwarcie Parku Miliona Świąteł Fot. UM Zabrze

EGU

dla najmłodszych

LED, innowacyjnym efektem świetlnym i dźwiękowym oraz dynamicznym animacjom, wieczorny spacer po Parku Miliona Świąteł na Kąpielsku Leśnym będzie niezwykle ekscytującym przeżyciem dla całej rodziny. Wspomnienia z pewnością zostaną na długo w pamięci odwiedzających – podkreśla Grzegorz Podogrocki, prezes firmy Multidekor.

– Dzięki temu, że udało nam się stworzyć wyjątkowy, bajkowy park

światła, to popularne latem miejsce rozbłyśnie w pełni po zmroku, a mieszkańcy naszego miasta otrzymają świetny powód, aby aktywnie spędzić czas na świeżym powietrzu. Jesteśmy pewni, że „Królowa Śniegu – Park Miliona Świąteł” będzie rodzinną atrakcją, gdzie wspólnie i w ciekawy sposób spędzą czas dzieci i dorośli – dodaje Zdzisław Trzepizur, prezes zarządu MOSiR w Zabrzu.

W poprzednim sezonie Park Mi-

liona Świąteł odwiedziło ponad 80 tysięcy osób. Jak będzie tym razem?

- Zdecydowanie pogoda sprzyja spacerowaniu, tym bardziej zapraszamy wszystkich na ponad kilometr spaceru po tym wyjątkowym parku – uśmiecha się prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

Park Miliona Świąteł będzie czynny do 26 lutego. Więcej informacji oraz bilety na stronie www.parkmilionaswiatel.pl.

GOR

► Kąpielisko Leśne zaprasza teraz po zmroku Fot. UM Zabrze

► Królowa Śniegu Fot. UM Zabrze

► Tegoroczni laureaci na scenie Domu Muzyki i Tańca Fot. UM Zabrze

ZA NAMI JUBILEUSZOWY KONCERT FUNDACJI ROZWOJU KARDIOCHIRURGII

W podziękowaniu

Już po raz 30. Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi podziękowała swoim przyjaciołom i darczyńcom. Jubileuszowy koncert „Serce za serce” odbył się 4 listopada. Na scenie Domu Muzyki i Tańca wystąpili artyści Opery Śląskiej w Bytomiu.

Fundacja to ponad 500 pacjentów, którym wszczepiono nasze komory wspomagania serca. Nasz bank tkanek to ponad 10 tysięcy różnorodnych preparatów przekazanych szpitalom. To zastawki serca, rogówki oka, łąkotki, więzadła. To nie tylko praca naukowo-badawcza, ale taka, która służy bezpośrednio pacjentom – podkreśla dr Jan Sarna, dyrektor generalny Fundacji Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi.

- Ta fundacja jest synonimem postępu, rozwoju, nowych horyzontów. Ale to też przede wszystkim kontynuacja myśli wspaniałego człowieka, jakim był profesor Zbigniew Religa – podkreśla prof. Bogdan Maruszewski, kardiolog dziecięcy, wiceprezes Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

- Śląskie Centrum Chorób Serca nie istnieje bez Fundacji, a Fun-

dacja nie istnieje bez Śląskiego Centrum Chorób Serca – mówi prof. Piotr Przybyłowski, p.o. dyrektora ŚCCS w Zabrzu. - Wielkie marzenie profesora Zbigniewa Religi o stworzeniu polskiego sztucznego serca mogła realizować właśnie Fundacja. To jest 30 wspaniałych lat współpracy i jestem przekonany, że nadal będzie ona bardzo owocna – dodaje.

- Miasto zawsze było z Fundacją i starało się Fundację wspierać – mówi wiceprezydent Zabrze Krzysztof Lewandowski. - Fundacja to jeden z naszych sztandarowych produktów. Kiedy pytamy o rozpoznawalność jakiegokolwiek marki z naszego miasta, Fundacja znajduje się wśród, trzech, czterech, które większość Polaków wymienia – dodaje.

Koncerty „Serce za serce” organizowane są od 1992 r. w Domu Muzyki i Tańca dla uhonorowania największych sprzymierzeńców

Fundacji za ich hojność, pomoc, filantropię i społeczną odpowiedzialność, dzięki której Fundacja może realizować swą misję, związaną z doskonaleniem metod i technik ratowania ludzkiego życia, gdy zagrożone jest serce. To im m.in. Fundacja zawdzięcza możliwość prowadzenia prac naukowo-badawczych i wdrożeniowych nad mechanicznymi protezami serca dla dzieci i dorosłych, robotem kardiologicznym i mechatronicznymi narzędziami chirurgicznymi oraz nad wykorzystaniem w terapii zagrożonego serca bioinżynierii i biotechnologii, jako dziedzin dających nowe, szerokie możliwości leczenia. Koncert „Serce za serce” jest wyjątkową okazją do szerszego spopularyzowania działalności Fundacji, upamiętnienia jej założyciela i patrona prof. Zbigniewa Religi oraz podziękowania wszystkim, którzy tę działalność wspierają i jej kibicują. GOR

u za serce

► O odpowiednią oprawę gali zadbali artyści Opery Bytomskiej Fot. UM Zabrze

► Nie brakowało efektownych popisów tancerzy Fot. UM Zabrze

TEGOROCZNI LAUREACI

Nagroda jubileuszowa Kryształowe Serce

Andrzej Brzeski,
Businesswoman&Life,
Dom Muzyki i Tańca w Zabrzu,
Ever Sp. z o.o., Fabryka Farb
i Lakierów Śnieżka SA,
GAPR Sp. z o.o., Grażyna
Torbicka, Inspektorat Sił
Powietrznych, Inter-Car
Silesia Sp. z o.o., JAS-FBG SA,
Kanlux SA, Kuracjusz
Kazimierz Gacek, Lewiatan
Holding SA, Miasto Zabrze,
Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju, Ovovita,
PPUH VOIGT Sp. z o.o.,
Restauracja pod Kasztanami,
Spółdzielnia Pszczelarska
APIS w Lublinie,
Suempol Sp. z o.o.,
Śląskie Centrum
Chorób Serca

Medal im. prof. Zbigniewa Religi

płk. Mirosław Czechowski,
Jan Sobolewski, Instytut
Serca w Kijowie

Jubileuszowa nagroda specjalna

prof. Krzysztof Nitsch, Zakład
Górnictwa Siltech Sp. z o.o.

Młodzi dla Zabrza!

To był wyjątkowy koncert! Na scenie Domu Muzyki i Tańca uczniowie zabrzańskich szkół zaprezentowali występy przygotowane z okazji setnej rocznicy nadania Zabrze praw miejskich.

Nasza „Trójka” to szkoła, która słynie z organizacji różnych wydarzeń artystycznych - uśmiecha się Magdalena Kaernbach-Wojtaś, dyrektor III LO. - Pomyśleliśmy, że skoro tyle szkół się angażuje w stulecie miasta, to zróbmy coś, w czym jesteśmy dobrzy. Tak zrodziła się idea. Zaprosiliśmy do koncertu inne szkoły średnie. To był ogrom pracy. Wielkie podziękowania dla wszystkich szkół, które kręciły filmy, przygotowywały swoich śpiewaków, tancerzy. No i udało się – dodaje.

- „Młodzi dla Zabrza” to wyjątkowy prezent z okazji stulecia miasta. Dziękuję wszystkim dyrektorom szkół i pedagogom, którzy zaangażowali się w tę inicjatywę oraz wspaniałej młodzieży – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Odziedziczyliśmy po naszych przodkach przewspañiałe miasto. Ale najważniejsze, że mieszkają tu młodzi ludzie z ogromnym sercem – dodaje.

GOR

► Na scenie Domu Muzyki i Tańca zobaczyliśmy występy przygotowane przez uczniów zabrzańskich szkół średnich Fot. UM Zabrze (4)

► Młodzi lekarze składają uroczyste przyrzeczenie Fot. UM Zabrze

**ABSOLWENCI ZABRZAŃSKIEGO WYDZIAŁU ŚLĄSKIEGO
UNIwersytetu Medycznego ODEBRALI DYPLOMY**

Medyczni ambasadorzy Zabrze

Kilkuset absolwentów zabrzańskiego wydziału Śląskiego Uniwersytetu Medycznego odebrało dyplomy i złożyło przyrzeczenie lekarskie. Uroczystość odbyła się 21 listopada w Domu Muzyki i Tańca.

Pamiętajcie o tym, że lekarz to nie tylko zawód, to nie tylko rzemiosło. Tym, co jest niezmiernie ważne i co musicie w sobie zostawić, jest empatia, ponieważ po drugiej stronie zawsze będzie człowiek. Bądźcie dobrymi fachowcami, pamiętajcie, że zrozumienie jest tym, czego się od was oczekuje - podkreślał podczas uroczystości prof. Tomasz Szczepański, rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

- Pamiętajcie o tym, jak ważne są wiedza, kompetencje i umiejętności. To jest to, co pozwoli zmierzyć się z rzeczywistością i z odpowiedzialnością. W końcu zawód lekarza i lekarza dentysty wiąże się z bardzo dużą odpowiedzialnością i przede wszystkim z wejściem

w relację z pacjentem. Życzę powodzenia. Wszystkiego najlepszego - mówił wiceminister zdrowia Piotr Bromber.

- Serdecznie gratuluję młodym lekarzom i życzę wielu sukcesów w ratowaniu życia i zdrowia pacjentów. Mam nadzieję, że miło wspominając czas spędzony w Zabrzu, będą tutaj wracać. Gratuluję także rektorowi, profesorom oraz rodzicom, którzy mają ogromny wkład w ten sukces.

Jestem dumna, że funkcjonujący od ponad 70 lat Śląski Uniwersytet Medyczny wypuścił w świat kolejnych medycznych ambasadorów naszego miasta - zaznacza prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Przypomnijmy, że Zabrze to kolebka Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. To w Rokitnicy powstał w 1948 r. jego pierwszy - i do 1971 r. jedyny - wydział. Na przestrzeni ponad 70 lat uczelnia wykształciła i nadal kształci kolejne pokolenia lekarzy, których osiągnięcia niezmiennie dają nam powody do dumy. Jednocześnie Uniwersytet rozwija wciąż swą bazę dydaktyczną, czego wyrazem jest m.in. utworzenie w naszym mieście Centrum Symulacji Medycznej. Studenci doskonalą tu swoje umiejętności w warunkach identycznych, jak w prawdziwym szpitalu, gabinecie dentystycznym czy na miejscu wypadku.

GOR

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W KATOWICACH DOFINANSOWUJE ZAKUP SPRZĘTU DO POWIETRZNEGO
LABORATORIUM

BALONEM BADAJĄ ATMOSFERĘ

Od 2016 roku naukowcy i studenci Uniwersytetu Śląskiego dysponują pierwszym w Polsce napowietrznym laboratorium umieszczonym w koszu załogowego balonu na ogrzane powietrze. Zakup wyposażenia dydaktycznego do badania atmosfery regularnie dofinansowuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Balon wynosi Uniwersyteckie Laboratoria Kontroli Atmosfery (ULKA) na wysokość 4 km. Krąży nad miastami śląskiej metropolii, zbierając kompleksowe dane na temat jakości powietrza, którym oddychają jej mieszkańcy oraz kierunków przemieszczania się zanieczyszczeń. W projekcie uczestniczą naukowcy wielu dyscyplin: meteorolodzy, klimatolodzy, mineralodzy, biolodzy, fizycy, chemicy, hydrologi.

Wprawdzie do badania jakości powietrza zostały już „zatrudnione” drony, ale ich możliwości w stosunku do balonu są znikome. Balon unosi 1200 kg. Oczywiście kosz, załoga (4 osoby i pilot), butle gazowe to ciężar obowiązkowy, resztę stanowi specjalistyczna aparatura.

W podróż balonem, którego pojemność wynosi 3400 metrów sześciennych, wyrusza pełne wyposażenie laboratorium. Jednym z najważniejszych urządzeń znajdujących się na pokładzie badawczego statku powietrznego jest analizator nanocząstek (od 10 do 300 nanometrów). Badania ich składu i wielkości odbywają się później w laboratoriach stacjonarnych. Kolejnym urządzeniem jest analizator pyłów, który potrafi określić stężenie mikrocząstek w przedziale od 0,3 do 10 mikrometrów. Pozwala także ustalić, jaki procent stanowią np. pyły respirabilne wnikaające do układu oddechowego. Balon unosi także aspiratory służące do zasysania na odpowiednie filtry pyłów, które później trafiają do elektronowego mikroskopu skaningowego, gdzie ustala się ich rodzaj i wielkość.

Biolodzy wnoszą własną aparaturę – są to przyrządy służące do poboru pyłków roślin i zarodników grzybów oraz urządzenie do pobierania próbek mikrobiologicznych. W pojemnikach znajdu-

Załoga balonu. Fot. Mirosław Cichy/WFOŚiGW w Katowicach

ją się płyny, które umożliwiają bezpieczne zbieranie bakterii w taki sposób, aby podczas poboru ich nie zabić, ponieważ po przetransportowaniu trafiają one do laboratorium, gdzie są hodowane, a następnie badane pod mikroskopem. Zespół geochemików organicznych oznacza szkodliwe związki i także wskazuje ich źródła.

Chemicy umieszczają w balonie aspirator wysokoprzepływowy. Dzięki zainstalowanym w nim filtrom naukowcy ustalają skład chemiczny pobranego pyłu. Kolejny analizator umożliwia badanie stężenia gazów: tlenu i dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, amoniaku, ozonu i benzenu. W najbliższym czasie do sprzętu dołączy analizator do badania stężenia lotnych związków organicznych i stężenia dwutlenku węgla – będzie to ostatnie brakujące ogniwo w komplecie do pomiaru gazów.

W balonie nie może także zabraknąć stacji meteorologicznej, która gromadzi informacje na temat temperatury, wilgotności czy ciśnienia. Urządzenia rejestrujące kierunek i prędkość wiatru znajdują się w standardowym wyposażeniu statku powietrznego. Aby uniknąć kontaminacji z palnika, wszystkie urządzenia umieszczone są pod koszem balonu.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków
**Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach**

Elektryczne doliny

Czy Polska sieć elektroenergetyczna jest w stanie zasiląć tysiące czy miliony aut elektrycznych?

Zdecydowanie tak. Można to zrobić nawet dzisiaj, bez inwestycji w nowe źródła wytwórcze. Nasz system elektroenergetyczny nie pracuje bowiem cały czas ze stałą maksymalną mocą. Zazwyczaj jest tak, że w Polsce maksymalną moc systemu potrzebujemy, między 16.00 a 18.00. Minimum zapotrzebowania odbiorców na moc jest zawsze w nocy między 2.00 a 4.00 rano. Ilościowo to każdej nocy spadek mocy o około 30-35 procent względem poziomu wykorzystanego po południu. To są olbrzymie ilości energii, jakiej nie potrafimy obecnie odebrać. Taka nocna dolina mocy trwa codziennie między 21.00 a 8.00 rano. Jak się obliczy, ile energii można wtedy odebrać z systemu, to wychodzi około 50-60 GWh każdej doby. Proszę pamiętać, że założyliśmy, że elektrownie w tej dolinie nie pracują z mocą nawet zbliżoną do produkcji między 16.00-18.00, tylko niższą.

Jak powiązać te moce i energie z samochodami elektrycznymi?

Założmy, że przeciętny samochód elektryczny w Polsce ma zasobnik 50kWh. To pozwala przejechać około 250 km. Czyli mamy taki wynik, że energia z doliny nocnej pozwala już dzisiaj naładować w pełni 1 milion pojazdów elektrycznych. Przypominam, że odbywać się to będzie każdej nocy, 365 razy w roku. Czyli każdy z miliona kierowców tych pojazdów, czy tego chce, czy nie chce, musi w ciągu dnia przejechać te 250 km swoim autem, aby kolejnego wieczoru podłączyć w pełni wyładowane auto do sieci. Na razie mamy w Polsce zarejestrowanych prawie 57 tysięcy pojazdów bateryjnych, z czego niecałe 25,5 tysiąca to pojazdy w pełni elektryczne. Brakuje nam zatem

Fot. Politechnika Śląska

„tylko” 975 tysięcy samochodów elektrycznych, aby ten scenariusz był w Polsce realny. I pamiętajmy, że system elektroenergetyczny każdej nocy pracuje w takim scenariuszu nadal z mocą niższą niż moc, z jaką pracuje popołudniami.

Weźmy bardziej realny przykład. Niech nasz kierowca auta elektrycznego przejeżdża codziennie 50 km. I wtedy można w tej dolinie nocnej bez problemu naładować już dzisiaj 5 milionów pojazdów elektrycznych. Jak się to przeliczy na procenty, widzimy, że w takim trybie obecnie (czyli flocie 25 tysięcy aut bateryjnych) wykorzystujemy w Polsce 0,5 procenta możliwości systemu elektroenergetycznego do nocnego naładowania pojazdów elektrycznych.

A nie jest tak, że pojazdy elektryczne ładowane energią z systemu energetycznego opartego na węglu wypadają gorzej niż spalinowe?

Przed chwilą rozmawialiśmy o mocy i energii. Czas zatem porozmawiać o emisjach. Auto elektryczne zużywa przynajmniej trzy razy mniej energii niż spalinowe. W autach głównie poruszających się w miastach to około cztery razy mniej energii. Warto powiedzieć, ile wynosi

emisyjność polskiego systemu elektroenergetycznego. W chwili naszego wywiadu to 570g CO₂ na każdą wyprodukowaną w Polsce kilowatogodzinę energii elektrycznej. Dzisiaj w nocy, jak nie świeciło słońce i nie było w Polsce szczególnych porywów wiatru, to ta emisyjność wzrosła do 960g CO₂/kWh. Należy od razu pokazać, ile wynosi porównawczo emisyjność ze spalania paliw przez silniki spalinowe, bo przecież nie są one zasilane wodą źródłaną ale też paliwami kopalnymi, które powodują znaczne emisje CO₂. Spalanie benzyny powoduje emisję 249g CO₂ z każdej kilowatogodziny zawartej w paliwie (jeden litr paliwa to w przybliżeniu 10 kWh energii). Olej napędowy to emisja 267g CO₂/kWh a LPG 227g CO₂/kWh. Skoro auto elektryczne zużywa przynajmniej trzy razy mniej energii, to dopóki emisyjność systemu energetycznego w Polsce będzie nie większa niż 249g CO₂/kWh pomnożone przez trzy (dla benzyny i dla aut poruszających się trochę w miastach i trochę w trasach), to auto elektryczne będzie zawsze czystsze ekologicznie niż spalinowe. Poziom zrównania emisji pojazdów spalinowych i elektrycznych poruszających się w trybie mieszanym (w miastach i na trasach) to około 750g CO₂/kWh. Natomiast dla aut poruszających się głównie w polskich miastach, poziom zrównania emisji pojazdów spalinowych i elektrycznych wynosi około 1000g CO₂/kWh. Proszę zobaczyć, że odpowiedź na pytanie o emisyjność „elektryków” w Polsce korzystających z ładowania z systemu elektroenergetycznego nie jest taka jednoznaczna, bo zależy ściśle od tego, jakie źródła pracują w ciągu dnia i nocy. Ale generalnie można podsumować te wyniki, że jednak pojazdy elektryczne są korzystniejsze środowiskowo niż spalinowe.

Rozmawiał: Wojciech Skowroński

► Uczniowie Międzynarodowych Szkół w Zabrzu przygotowali z okazji otwarcia program artystyczny Fot. UM Zabrze

W NASZYM MIEŚCIE DZIAŁA CORAZ WIĘCEJ ZIELONYCH PRACOWNI

Nauka w nowoczesnych przestrzeniach

Dwie kolejne Zielone Pracownie oddane zostały do użytku w naszym mieście w listopadzie. Jedna z nich powstała w Szkole Podstawowej nr 25, druga – w Międzynarodowych Szkołach w Zabrzu. Sale powstały ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Zielona Pracownia w Międzynarodowych Szkołach w Zabrzu została utworzona pod hasłem „Cztery żywioły w służbie ekologii”. Będą się tu odbywać zajęcia z czterech przedmiotów: biologii, geografii, fizyki i chemii. W stworzonej kosztem prawie 40 tys. zł sali uczniowie mają możliwość zdobywania wiedzy oraz nowych umiejętności przy użyciu nowoczesnego wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych. To m.in. mikroskopy, modele pokazowe, zestawy do prowadzenia doświadczeń, fantom dziecięcy, szkło laboratoryjne oraz niezbędne odczynniki, a także szereg pomocy dydaktycznych umożliwiających zdobywanie wiedzy poprzez doświadczanie i zabawę. Po-

nadto ze środków własnych placówka przeprowadziła gruntowny remont sali, zakupiła część wyposażenia (m.in. stoliki i krzesła dla uczniów, mobilny stół pokazowy).

Zielona Pracownia w Szkole Podstawowej nr 25 nosi nazwę „EKOorientowani”. To sala dydaktyczno-wychowawcza przeznaczona do prowadzenia lekcji z przyrody, biologii, geografii oraz zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania przyrodnicze uczniów. Dzięki otrzymanym funduszom placówka zakupiła m.in. nowoczesne pomoce dydaktyczne, sprzęt audio-wideo, komputerowy oraz meble. W ramach projektu wykonano też prace remontowe i modernizacyjne.

GOR

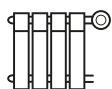
► W takich salach chce się uczyć Fot. UM Zabrze

O tym warto pamiętać

Nadchodząca zima będzie dużym wyzwaniem dla wielu gospodarstw domowych. Problemami będą inflacja i bardzo szybko rosnące koszty ciepła oraz energii elektrycznej. Warto pamiętać o zasadach, które pozwolą nam na zmniejszenie wysokości rachunków.

Szybkie, intensywne wietrzenie powoduje mniejsze straty ciepła niż długotrwale uchylone okno.

Ekran grzejnikowy odbija ciepło emitowane w kierunku ściany, przez co do ogrzania pomieszczenia zużywa się mniej energii.

Średniej wielkości wanna ma pojemność 150-200 litrów. Pod prysznicem zużywamy około 10-15 litrów wody na minutę. 10-minutowy prysznic pozwala zatem zaoszczędzić każdorazowo około 50 litrów wody oraz energię na jej podgrzanie.

Używaj w kranie perlatora. Dzięki napowietrzeniu strumienia wody z kranu wrażenie wysokiego ciśnienia wody jest utrzymane przy wyraźnie niższym jej zużyciu.

Gotuj w czajniku taką ilość wody, jakiej aktualnie potrzebujesz.

Uruchamiaj pralkę, gdy jest pełna. Dwa cykle prania z niepełnym wkładem zużyją więcej energii niż jeden pełny.

Nie wstawiaj do lodówki ciepłych dań.

Zastąp tradycyjne żarówki oświetleniem LED.

Wyłączaj urządzenia, jeśli nie są używane. W trybie czuwania urządzenie nadal pracuje, choć tego nie potrzebujemy.

Wyłączaj komputer i monitor, jeśli przerwa w korzystaniu z nich wynosi co najmniej kilkanaście minut.

Wymień stare urządzenia elektryczne na takie, które mają dobrą klasę energetyczną.

► Ulicami Zabrze przemaszerała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego pod dyktando Henryka Mandrysa Fot. UM Zabrze

4 GRUDNIA SVOJE ŚWIĘTO OBCHODZILI WSZYSCY GÓRNICY

Pod opieką św. Barbary

Przemarsz ulicami górniczej orkiestry pod batutą Henryka Mandrysa, uroczyste msze oraz jarmark BarbórkoweLOVE przygotowany w Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza wpi-
sały się w Zabrze w tegoroczne obchody Barbórki.

Barbórka dla Zabrze, miasta historycznie związanego z górnictwem, to wyjątkowe święto. Jego obchody rozpoczęły się w naszym mieście już o godzinie 7.00 – pobudką górniczą, która ruszyła spod pomnika Braci Górniczej przy ul. 3 Maja. Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego pod batutą Henryka Mandrysa przemaszerała następnie ulicami miasta. Uroczyste msze odprawiono 4 grudnia m.in. w kościele. św. Wawrzyńca, Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny oraz św. Krzyża, gdzie nabożeństwo odprawił biskup gliwicki Jan Kopiec.

Przypomnijmy, że jedyną czynną kopalnią w Zabrzu jest obecnie Zakład Górniczy SILTECH. Barbórka była tu okazją do podsumowania 20-letniej działalności tej pier-

wszej w Polsce prywatnej kopalni węgla kamiennego. Doceniono zarówno jej pomysłodawcę i założyciela – Jana Chojackiego, jak i byłych i obecnych pracowników, a także wszystkich tych, z którymi

► Gabriela Pudło-Chojacka Fot. UM Zabrze

zakład od 20 lat prężnie współpracuje.

- Barbórka to czas wspólnego świętowania, który wpisuje się w naszą śląską tożsamość. Podczas obchodów górniczy stan manifestuje dumę i poczucie solidarności, które wypływają z wielowiekowych tradycji przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Z okazji górniczego święta wszystkim górnikom i osobom, które związały swoje życie z górnictwem oraz ich rodzinom, życzę nieustającej opieki świętej Barbary oraz tylu wyjazdów, ile zjazdów pod ziemię. Życzę także satysfakcji z podejmowanych przedsięwzięć zawodowych oraz zdrowia i szczęścia w życiu osobistym. Szczęść Boże! - mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

GOR

Ludzie w obiektywie

Sto pieczętów wybranych fotografii Władysława Dziurzyckiego, wydanych tylko w stu egzemplarzach – to jeden ze sposobów na świętowanie przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Zabrzu jubileuszu 100-lecia naszego miasta. Album „Zabrzanie na co dzień i od święta” ukazuje zachowane przez fotografa pięć dekad XX wieku, od 1948 do 1983 roku.

Nie pokazujemy architektury zabrzańskiej czy szeroko rozumianej przestrzeni miejskiej. Nie to było przedmiotem naszych zainteresowań. Wybrane sto fotografii przedstawia to, co nadaje charakter fotografii, czyli ludzi. To oni są najważniejsi na tych zdjęciach i to przez ich pryzmat chcieliśmy pokazać to wszystko, z czego słynie Zabrze, jak medycyna, sport czy kultura – tłumaczy Tomasz Iwasiów, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu.

Wyborem i opisem zdjęć, co okazało się nie lada wyzwaniem, zajęli się specjaliści. Zespół składał się z fotografa Arkadiusza Goli, grafika Mariana Oslislo, historyka Dariusza Walejańskiego oraz właśnie dyrektora zabrzańskiej księgarni i jednocześnie pomysłodawcy projektu Tomasza Iwasiewicza.

– Bohaterami wybranych zdjęć są zabrzanie pochodzący z różnych środowisk, uwiecznieni w codziennych, życiowych sytuacjach. Wyjątkowość tego przedsięwzięcia potęguje fakt, że album został wydany tylko w stu egzemplarzach, co czyni go drukiem kolekcjonerskim – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Doceniam wielki wysiłek oraz zaangażowanie włożone w pozyskanie funduszy z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na proces digitalizacji trzydziestu tysięcy negatywów, a także wybór fotografii i stworzenie publikacji. Za tę aktywność, dzięki której możemy powrócić do historii Zabrze i Śląska, serdecznie dziękuję. Wierzę, że

► Arkadiusz Gola i Tomasz Iwasiów podczas promocji albumu Fot. UM Zabrze

ta pamiątka minionych lat będzie za kolejne stulecie ze wzruszeniem podziwiana przez przyszłe pokolenia mieszkańców naszego miasta – dodaje.

Władysław Dziurzycki był fotoreporterem, który przez lata pracował dla najważniejszych śląskich gazet: „Trybuny Robotniczej”, „Dziennika Zachodniego” oraz „Głosu Zabrze i Rudy Śląskiej”. Jego fotograficzny

dorobek zachował na zawsze kilkudziesięcioletnią historię Zabrze i Śląska, do której możemy teraz powrócić.

Warto zwrócić uwagę, że album został wydany nie w formie książki, ale kolekcjonerskiego, ręcznie składanego etui, w którym znajdziemy dokładnie sto zdjęć. Każda fotografia została opieczętowana i ręcznie ponumerowana.

GOR

13 grudnia - pamiętamy!

We wtorek 13 grudnia obchodzić będziemy 41. rocznicę wprowadzenia w Polsce stanu wojennego. Uroczystości z tej okazji tradycyjnie odbędą się również w Zabrzu.

Wniedzielę 13 grudnia 1981 r. o godz. 6.00 rano Polskie Radio nadało wystąpienie gen. Wojciecha Jaruzelskiego, w którym informował on Polaków o ukonstytuowaniu się Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego (WRON) i wprowadzeniu na mocy dekretu Rady Państwa stanu wojennego na terenie całego kraju. Władze komunistyczne jeszcze 12 grudnia przed północą rozpoczęły zatrzymywanie działaczy opozycji i Solidarności. W ciągu kilku dni w 49 ośrodkach internowania umieszczono około 5 tys. osób. W ogromnej

operacji milicji i wojska użyto w sumie 70 tys. żołnierzy, 30 tys. milicjantów, 1750 czołgów, 1900 wozów bojowych i 9 tys. samochodów.

Na terenie parafii św. Jadwigi, przy ul. Janika, funkcjonował w czasie stanu wojennego ośrodek, w którym internowano działaczy Solidarności i opozycjonistów. Tutejsi księża byli wtedy duszpasterzami internowanych, którzy zaczęli trafiać do zakładu w Zabrze. Przez rok istnienia obozu przewinęło się przez niego kilkaset osób – głównie działacze opozycji

ze Śląska i Zagłębia, a także z ówczesnego woj. częstochowskiego. Byli wśród nich studenci, robotnicy, lekarze i naukowcy. W Zabrzu przetrzymywany był m.in. legendarny przywódca strajku w Hucie Katowice w 1980 r. i sygnatariusz Porozumienia Katowickiego, Andrzej Rozpłochowski. Obóz zamknięto w grudniu 1982 r. Internowanych przewieziono wówczas do zakładów w Raciborzu i Strzelcach Opolskich. Wielu z nich jest obecnie członkami Stowarzyszenia Represjonowanych w Stanie Wojennym.

GOR

► W Zabrzu obchody bolesnej rocznicy organizowane są co roku na Zaborzu Fot. UM Zabrze

► Prof. Tomasz Szczepański, prof. Krystyna Pierzchała, prod. Monika Adamczyk Sowa, prezydent Małgorzata Mańka-Szulik i dyrektor Dariusz Budziński Fot. UM Zabrze

W ZABRZU ŚWIĘTOWANO 70-LECIE ŚLĄSKIEJ NEUROLOGII

Od siedmiu dekad z pomocą chorym

Gala z okazji 70-lecia śląskiej neurologii odbyła się w listopadzie w Zabrzu. Uczestnicy uroczystości rozmawiali o rozwoju neurologii na przełomie wieków i początku neurologii dziecięcej na Śląsku. Nie zabrakło podziękowań, gratulacji i wyróżnień wręczonych osobom najbardziej zasłużonym dla rozwoju tej dziedziny medycyny.

Ten jubileusz to swego rodzaju pomost między przeszłością a przyszłością. Pomiedzy tym, co zostało wybudowane przez moich poprzedników, moich mistrzów, na przestrzeni ostatnich 70 lat, a tym, co przed nami. Jesteśmy w przededniu otwarcia pierwszego w Polsce kompleksowego centrum diagnostyki i leczenia stwardnienia rozsianego. Pozwala nam to z optymizmem i nadzieją patrzeć w przyszłość – mówi prof. Monika Adamczyk-Sowa, kierownik Katedry i Kliniki Neurologii w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. - Neurologia jest dla mnie pasją, fascynacją. To wielka tajemnica, która dzięki obecnym nowo-

ściom pozwala nam wkroczyć w nową erę leczenia – dodaje.

Przypomnijmy, że Katedra i Klinika Neurologii rozpoczęła funkcjonowanie trzy lata po utworzeniu Akademii Lekarskiej, czyli dzisiejszego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Przez ostatnich siedem dekad wykszoliła setki lekarzy oraz pomogła tysiącom pacjentów z całego kraju. – Renoma Kliniki i Katedry to wynik pracy wielu pokoleń doskonałych lekarzy. Podejmowane na przestrzeni lat konsekwentne wysiłki całego zespołu zmierzały do stworzenia w Zabrzu ośrodka na wysokim poziomie oraz stałego rozwijania śląskiej medycyny. Z tego bogatego dorob-

ku korzystają dziś pacjenci, którzy odzyskują zdrowie i nadzieję. Za te wszystkie wysiłki składam serdeczne podziękowania – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Podczas uroczystości wręczono wyróżnienia zasłużonym dla zabrzańskiej neurologii. Otrzymali je m.in. prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik, rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach prof. Tomasz Szczepański, prof. Monika Adamczyk-Sowa, prof. Krystyna Pierzchała – kierownik Katedry i Kliniki Neurologii w latach 1996-2015 oraz dyrektor Szpitala Klinicznego nr 1 dr Dariusz Budziński.

GOR

► Tradycja budowania bożonarodzeniowych stajenek sięga średniowiecza Fot. UM Zabrze

TO JEDNA Z NAJBARDZIEJ ZNANYCH TRADYJCJI ZWIĄZANYCH Z BOŻYM NARODZENIEM

Szlakiem stajenek bo

Zwyczaj wystawiania w kościołach bożonarodzeniowych szopek kultywowany jest od setek lat. To tradycyjny wystrój świątyń, bez którego z pewnością wierzący nie wyobrażają sobie świąt Bożego Narodzenia.

Tradycja budowania szopek bożonarodzeniowych sięga średniowiecza. Zapoczątkował ją w 1223 r. św. Franciszek z Asyżu w miejscowości Greccio. Wkrótce zwyczaj ten rozpowszechnił się w całej Europie.

Choć mogą być bardzo różne – od klasycznych, po bardzo nowoczesne o symbolice i znaczeniu pomagającym się interpretacji niczym dzieła sztuki – większość szopek przedstawia Świętą Rodzinę, a także postaci Trzech Mędrców, paste-

rzy oraz zwierząt. Wyjątkowe szopki zdobią też zabrzańskie kościoły.

Znajdziemy wśród nich m.in. szopkę bożonarodzeniową w kościele św. Józefa, która zachwyca od prawie pół wieku. Prezbiterium wypełniają figury naturalnej wielkości.

reklama

**Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
składamy Państwu najserdeczniejsze życzenia.
Niech pokój i serdeczność między ludźmi zapanuje w Waszych domach
i wszędzie tam gdzie działamy razem dla wspólnego dobra Zabrze.
Życzymy nadziei, spokoju i radości płynącej ze świętowania.
Żegnamy mijające miesiące i pełni optymizmu spoglądając w przyszłość wierzymy,
że 2023 rok będzie lepszy niż mijający!**

Dyrektor Agnieszka Zawisza-Raszka i Pracownicy Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu

► Na przestrzeni lat zwyczaj ten rozpowszechnił się w całej Europie Fot. UM Zabrze

ZENIEM

żonarodzeniowych

Szopkę kupiono do kościoła w 1974 r. w Rybniku, u rzeźbiarza Franciszka Masorza. W tle zamontowana jest duża panorama górskiego zimowego pejzażu z chatami autorstwa parafianina Tadeusza Kostrza.

Figury zostały wykonane w drewnie i polichromowane farbą olejną. Tylko figura Dzieciątka jest z wosku. Wykonały ją karmelitanki z Krakowa. Od 1974 r. układ szopki

w prezbiterium był kilkakrotnie zmieniany. Był czas, że Święta Rodzina znajdowała się w centrum, nad tabernakulum. Obecnie figury są ustawione bliżej, dzięki czemu Dzieciątka, choć nadal położone bardzo wysoko, jest lepiej widoczne.

Zapraszamy do obejrzenia szopki, które podziwiać można w zabrzańskich kościołach parafialnych.

GOR

► Pana Marcina do zmiany sposobu ogrzewania domu zachęciła możliwość uzyskania dotacji z programu „Czyste Powietrze”

CORAZ WIĘCEJ OSÓB SIĘGA PO DOFINANSOWANIE W RAMACH PROGRAMU „CZyste Powietrze”

Postaw na ekologię i oszczędności!

Już ponad sześćset wniosków o dofinansowanie złożyli mieszkańcy Zabrze w ramach programu „Czyste Powietrze”. Dzięki otrzymanemu wsparciu kolejne budynki zyskują ogrzewanie, a przestarzałe kopciuchy zastępowane są przez nowe, ekologiczne źródła ciepła.

Otym, jak ułatwia życie nowoczesna pompa ciepła, przekonał się już pan Marcin, który do tej pory ogrzewał dom, korzystając z kotła na węgiel. - To prawdziwy przeskok. Nowy system jest wła-

ściwie bezobsługowy. Można zapomnieć o chodzeniu do piwnicy i uzupełnianiu węgla. Zostaje tylko obsługa elektroniki. O kosztach będzie można powiedzieć więcej wiosną. Z pewnością wzrośnie zu-

życie prądu, ale biorąc pod uwagę dzisiejsze ceny węgla, myślę że ta inwestycja się opłaci – mówi pan Marcin, którego do zmiany sposobu ogrzewania domu dodatkowo zachęciła możliwość uzyskania do-

tacji w ramach programu „Czyste Powietrze”.

„Czyste Powietrze” to kompleksowy program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Inwestycje, na które można otrzymać dofinansowanie, to m.in. zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania, mikroinstalacji fotowoltaicznej, wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, wymiana okien, drzwi zewnętrznych czy też ocieplenie budynku. W ramach Programu można dofinansować zakup i montaż jednego źródła ciepła do celów grzewczych budynku lub do celów grzewczych oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Przypomnijmy, że Zabrze przystąpiło do programu „Czyste Powietrze” w sierpniu 2020 r. Dzięki temu zabrzanie zyskali możliwość składania wniosków o dofinansowanie w Urzędzie Miejskim, bez konieczności jeżdżenia do siedziby Funduszu w Katowicach.

– Poprawa jakości powietrza stanowi priorytet dla naszego miasta. Dlatego aktywnie uczestniczymy w wielu ekologicznych projektach, które służą naszym miesz-

► Prezes WFOŚiGW w Katowicach Tomasz Bednarek i prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik

kańcom – podkreśla Katarzyna Dzióba, wiceprezydent Zabrze. - Realizowany już od kilkunastu lat, przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Program Ograniczania Niskiej Emisji pozwolił na przeprowadzenie około pięciu tysięcy inwestycji o wartości ponad 73 milionów złotych. Likwidacja kopciuchów w Zabrzu odbywa się także w ramach szeroko zakrojonego programu „Czyste Powietrze” - dodaje. Do tej pory zabrzanie złożyli już ponad sześćset wniosków o dofinansowanie, a kwota wypłaconych dota-

cji przekroczyła 1,7 mln zł.

Program „Czyste Powietrze” ma być realizowany do 2030 r. Budżet projektu sięga 103 miliardów złotych. Otrzymana dotacja może wynosić do 30 tys. zł dla podstawowego poziomu dofinansowania, do 37 tys. zł i 47 tys. zł (dotacja z prefinansowaniem) dla podwyższonego poziomu dofinansowania oraz do 69 tys. zł i 79 tys. zł (dotacja z prefinansowaniem) dla najwyższego poziomu dofinansowania. Możliwy do uzyskania poziom dofinansowania uzależniony jest wysokości dochodu do członka gospodarstwa domowego.

GDZIE ZŁOŻYĆ WNIOSEK?

Od kwietnia tego roku punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze” działa w Zabrzańskim Centrum Świadczeń Rodzinnych przy ul. 3 Maja 16, pok. 116. W każdy poniedziałek i czwartek doradcy pomogą wypełnić stosowny wniosek oraz przedkażą wyczerpujące informacje na temat programu. Punkt jest czynny w poniedziałki w godzinach 9.00–17.00 oraz w czwartki w godzinach 8.00–14.00. Aby wypełnić wniosek w programie „Czyste Powietrze”, należy umówić się z osobą prowadzącą punkt pod numerem telefonu: 32 370 68 96 lub 32 370 68 85.

Wniosek o dofinansowanie można złożyć również przez Internet lub w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dodatkowo, w oddziale banku, który przystąpił do programu „Czyste Powietrze”, można złożyć wniosek o Kredyt Czyste Powietrze, a po przyznaniu kredytu – wniosek o dotację z programu „Czyste Powietrze”. Konsultant (pracownik banku) pomoże wówczas wypełnić dokumenty.

TAKIE SĄ LICZBY*

626

wniosków o dofinansowanie
złożyli mieszkańcy Zabrze

1,76 mln zł

to wysokość
wypłaconych dotacji

*Stan na 30.09.2022 r.

Młodzież kontra uzależnienia

W Zespole Szkół Ekonomiczno-Usługowych odbyła się debata zorganizowana przez Szkołę Młodzieżowych Liderów Profilaktyki. Dyskutowano o zagrożeniach, jakie niosą ze sobą niebezpieczne używki.

Debata pokazała, że młodzi ludzie i ich opiekunowie nie boją się trudnych tematów. A do takich można zaliczyć narkotyki, o których rozmawiali przedstawiciele różnych szkół. - Profilaktyka to zagadnienie bardzo szerokie. Dla nas wszelkie działania związane z profilaktyką to priorytet w celach wychowawczych i edukacyjnych. Od wielu lat współpracujemy z Komendą Miejską Policji w Zabrzu, jak również ze wszystkimi organizacjami, które pomagają nam edukować młodzież. Chodzi o warsztaty, prezentacje, pogadanki. Od lat uczestniczymy także w Szkole Młodzieżowych Liderów Profilaktyki. To są fantastyczne działania i liczymy, że przynoszą i będą przynosić skutki, bo młodzież nie tylko słucha, ale i czynnie uczestniczy w tych działaniach – podkreśla Iwona Nowakowska, dyrektor Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Zabrzu.

- Jesteśmy spadkobiercami idei pana Tadeusza Rosy z Mikołowa, który był założycielem Młodzieżowej Szkoły Liderów Profilaktyki. Trzy lata temu zmarł i Zabrze przejęło funkcjonowanie tej szkoły u siebie, na model mikołowski, bo to był dobry, sprawdzony przez 20 lat model. Staramy się go kontynuować i doskonalić. Dzisiejsza debata pokazuje jeden ze sposobów dotarcia do młodzieży. Po prostu trzeba tym młodym ludziom zaufać, szanować się na

► Gościem debaty był Jan Szulik Fot. UM Zabrze

wzajem i przekazywać najważniejsze w życiu wartości – zaznacza Jan Szulik, pełnomocnik prezydenta Zabrze ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Jak zatem ustrzec młodzież przed popełnieniem życiowych błędów? - Stosujemy wszystkie dostępne sposoby na propagowanie profilaktyki. Młodzi ludzie uczą się, jak rozpoznawać zagrożenia, jak rozwiązywać problemy. Dzisiejsza debata jest podsumowaniem tego, co dobrego się wydarzyło. Młodzież spotyka się z dorosłymi, odpowiedzialnymi za rozwiązywanie tych problemów w skali miasta. To

dobry moment na konstruktywną wymianę myśli na ten temat – dodaje Jan Szulik.

- Debata poruszała temat narkotyków. Mówiliśmy o tym, jakie mogą być skutki zażywania ich, jak możemy się leczyć, gdzie możemy się zwrócić. Mowa była także i o tym, jak się zachować, kiedy widzimy, że ten problem dotyka naszych bliskich. Najbardziej zaintrygowało mnie, dlaczego osoby nieletnie nie mogą udać się do ośrodka leczenia uzależnień, bo musi być zgoda rodziców. Poruszyłem również temat testów antydopingowych. Uważam, że system mógłby być jeszcze bardziej rozwinięty w sporcie nie tylko na poziomie seniorów, ale także na juniorskim. Takie debaty są ważne, bo ta wiedza na pewno zostanie w głowie – mówi uczestnik debaty Bartek Gogola.

- Narkotyki są wszechobecne. Wstydzimy się o tym rozmawiać, za co płacą największą cenę młodzi ludzie. Bardzo się cieszę, że nauczyciele, dyrektorzy, rodzice, młodzież, działacze społeczni podejmują głośno ten temat. Jeśli z pełną determinacją podejmiemy dyskusję na temat narkotyków, to będzie nam łatwiej przeciwdziałać. Tylu młodych, fantastycznych ludzi straciło w ten sposób życie. Dlatego tak ważne jest to, by o tym rozmawiać i przeciwdziałać – podsumowuje prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

MM

► Spotkanie pracowników zabrzańskiego MOPR-u zostało zorganizowane na Arenie Zabrze Fot. UM Zabrze

W LISTOPADZIE OBCHODZILIŚMY DZIEŃ PRACOWNIKA SOCJALNEGO

Szeroki wachlarz pomocy

Swoje święto obchodzili w listopadzie pracownicy socjalni. Spotkanie w klubie biznesowym Areny Zabrze było okazją do podziękowań, gratulacji i życzeń.

Ten dzień zawsze jest wyróżnieniem, podkreśleniem roli pracowników socjalnych, tego, co robimy przez cały rok – mówi Katarzyna Zbrojna, kierownik Centrum Aktywności Senioralnej.

- Często jesteśmy na pierwszej linii frontu. Mierzymy się z najtrudniejszymi sytuacjami, które również dla nas bywają bardzo obciążające emocjonalnie - przyznaje Beata Stadnicka, starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego zostały wręczone awanse zawodowe, wyróżnienia oraz odznaczenia. - W Zabrzu wypracowaliśmy bardzo korzystne zasady opieki. Za swoje zaangażowanie oraz realizację misji pracownicy uhonorowani

zostali krzyżami zasługi, nagrodami czy też awansami zawodowymi. Wszystkim, którzy na co dzień zawodowo pomagają innym, składam najlepsze życzenia zdrowia, pomyślności, spełnienia marzeń i wdzięczności podopiecznych – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

W naszym mieście opieką społeczną otoczonych jest kilka tysięcy zabrzań. W ostatnich latach Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zrealizował wiele projektów finansowanych z budżetu miasta oraz bezzwrotnych środków zewnętrznych pozyskanych przez samorząd. Jednym z wymiernych efektów działania w zakresie rewitalizacji społecznej miasta jest zmniejszenie bezrobo-

cia z poziomu 24 do 6 procent. W tym roku pracownicy socjalni stanęli przed niezwykle poważnym wyzwaniem, jakim było zapewnienie wsparcia i opieki dla uchodźców z objętej wojną Ukrainy, którzy schronienie znaleźli właśnie w naszym mieście.

- Mamy asystentów osoby niepełnosprawnej, opiekę wytchnieniową, zespół pieczy zastępczej, świetlice środowiskowe, kluby seniora, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem, zespół interwencji kryzysowej i tak można by jeszcze długo wymieniać. Wachlarz oferowanej pomocy jest ogromny – podsumowuje Danuta Dymek, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu.

GOR

► Autorka zwycięskiego projektu - Agata Starzec Fot. UM Zabrze

TRWA REALIZACJA PROJEKTU SKIEROWANEGO M.IN. DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH

Miło Cię widzieć w Zabrzu!

„Miło Cię widzieć w Zabrzu” to projekt, jaki powstaje w ramach konkursu Urban_in. Miasto dla Każdego, realizowanego w ramach 11. sesji Światowego Forum Miejskiego. Dzięki jego realizacji osoby niepełnosprawne lub starsze łatwiej znajdą miejsca, w których samodzielnie skorzystają z usług fryzjera, restauracji czy banku. Organizatorem konkursu jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Uniwersytet SWPS.

Zabrze w ramach konkursu zgłosiło wyzwanie projektowe, które miało na celu opracowanie rozwiązania informującego osoby ze szczególnymi potrzebami o miejscach dla nich dostępnych. Wdrożone rozwiązanie miałoby umożliwić tym osobom zlokalizowanie miejsc, w których mogą skorzystać z oferty usług na przykład fryzjera, restauracji, banku w pełni niezależnie – tłumaczy prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Zwycięczynią konkursu została Agata Starzec, która wspólnie z pracownikami Urzędu Miejskiego przygotowuje dwa powiązane ze sobą działania: internetową bazę miejsc dostępnych oraz system oznaczeń dla miejsc spełniających wymaga-

nia dostępności. Platforma umożliwiłaby wyszukanie miejsc dostosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz lokalizację tych miejsc na mapie. Spacerując ulicami miasta, osoby z niepełnosprawnościami rozpoznają te miejsca dzięki oznaczeniom wizualnym umieszczonym na witrynach czy drzwiach.

- Baza miejsc dostępnych będzie tworzona przez samych użytkowników, jak również przez osoby, którym zależy na włączeniu osób z niepełnosprawnościami w funkcjonowanie życia miasta w pełni niezależnie. Liczymy na to, że przedstawiciele instytucji, lokalnych punktów usługowych czy firm, które mają już dostępne obiekty, zgłoszą swoje punkty i umożliwią

osobom ze szczególnymi potrzebami skorzystanie z ich usług – mówi Małgorzata Giela, sekretarz miasta.

W ramach działań projektowych przewidziane są konsultacje z ekspertami, przedstawicielami środowisk zaangażowanych w tę tematykę. - Mamy nadzieję, że dzięki projektowi zarówno poszerzymy świadomość mieszkańców, jak również uwrażliwimy ich na zmagania z pokonywaniem barier i przeszkód, z jakimi codziennie mierzą się osoby z różnego rodzaju niepełnosprawnościami oraz że wspólnie będziemy dążyli do wprowadzania dalszych usprawnień oraz dostosowywania obiektów, przestrzeni i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami – podsumowuje Małgorzata Giela.

**Niech magiczna moc
wigilijnego wieczoru
przyniesie spokój i radość,
a nadchodzący Nowy Rok 2023
obdarzy nas wieloma łaskami Bożymi.
Najpiękniejszych Świąt Bożego Narodzenia!**

**Łucja Chrzęstek-Bar
Przewodnicząca Rady Miasta
wraz z Radnymi**

„Realizacja działań mających na celu wczesne wykrycie zmian nowotworowych w piersi u kobiet mieszkających w Zabrzu”.

Zarejestruj się na bezpłatne USG piersi,
badania wykonywane są dla mieszkanek Zabrza
w wieku 20-49 lat.

Rejestracja: tel. 603-295-888; Zabrze ul. Zamkowa 4
Zadanie jest finansowane ze środków Budżetu Miasta Zabrze.

Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka
im. prof. Wojciecha Starzewskiego

SZPITAL MIEJSKI
W ZABRZU

Bezpłatny kurs w szkole rodzenia

**Zadanie jest finansowane ze środków
Budżetu Miasta Zabrze.**

Zapisy na kurs: tel. 783-918-101,
Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka
im. prof. Wojciecha Starzewskiego,
Zabrze, ul. Zamkowa 4.

Kurs skierowany jest dla kobiet mieszkających w Zabrzu.

IŁOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA

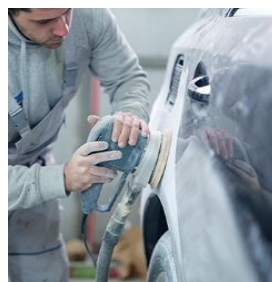
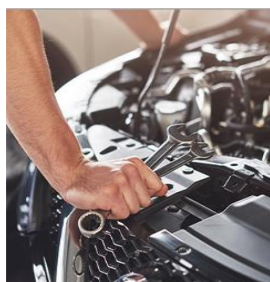
**SZKOŁA RODZENIA - UPOWSZECZNIANIE
ROZWIĄZAŃ SYSTEMOWYCH W ZAKRESIE
ZDROWIA PROKREACYJNEGO, W TYM OPIECIE
PREKONCEPCYJNEJ I OKOŁOPORODOWEJ.**

Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka
im. prof. Wojciecha Starzewskiego

SZPITAL MIEJSKI
W ZABRZU

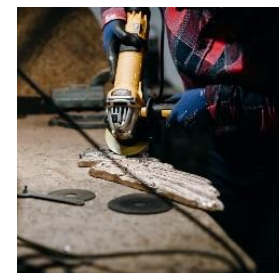

Początki zabrzańskiego Cechu Rzemiosł sięgają 1946 roku, ale wiekowa tradycja rzemiosła jest bogactwem historycznym! Zrzeszmy ponad 100 przedsiębiorców, dlatego stanowimy wielki potencjał gospodarczy na lokalnym rynku. Zabrzański Cech wspólnie ze zrzeszonymi rzemieślnikami często wspiera różnorodne inicjatywy społeczne i samorządowe oraz dba o rozwój lokalnego rzemiosła. Naszym priorytetem jest również troska o przyszłe pokolenia rzemieślników, dlatego podejmujemy nieustannie działania by przedstawić dzieciom i młodzieży zalety kształcenia zawodowego i zawodów rzemieślniczych.

W związku z rozwojem technologicznym, wysoki potencjał rzemiosła również wymaga stałej rozbudowy we wszystkich branżach. Dlatego istotne jest by pokazać uczniom, jak cennym dla społeczeństwa jest bycie fachowcem w zawodzie rzemieślniczym. rzemieślnik w pracy musi wykazać się dużą wiedzą, własną inicjatywą i pomysłowością. Ale satysfakcja z wykonanej usługi czy rzeczy potrafi być ogromna. W dzisiejszych czasach galopującego rozwoju i coraz to nowych trendów bycie rzemieślnikiem jest zaszczytem.

W celu rozwoju lokalnego rzemiosła współpracujemy z wieloma placówkami oświatowymi i instytucjami, aby tworzyć nowe miejsca pracy i dać zatrudnienie przyszłym adeptom zawodów rzemieślniczych. W naszych zakładach uczniowie mogą kształcić się w wielu zawodach.

Gorąco zachęcamy do zrzeszania się w naszym Cechu, a uczniów szkół podstawowych do podejmowania nauki pod okiem Mistrza Rzemiosła. Niech bogata historia rzemiosła, jak i otwierające się możliwości doskonalenia, będą inspiracją dla młodych ludzi do zdobywania kwalifikacji rzemieślniczych.

14 grudnia o godz. 10.00 zapraszamy ósmoklasistów wraz z rodzicami i opiekunami, do siedziby naszego Cechu w Zabrzu przy ul. Wolności 330 celem zapoznania się z ofertą dotyczącą możliwości praktycznej nauki zawodu rzemieślniczego i korzyści z tym związanych.

Wesołych Świąt

**Wszystkim Państwu z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia
życzymy dalszych sukcesów, stabilizacji
i zadowolenia z dobrze wykonywanej pracy
oraz wszelkiej pomyślności i zdrowia w Nowym 2023 Roku**

*Zarząd Cechu Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości
oraz Pracodawców w Zabrzu wraz z Rzemieślnikami oraz Biurem Cechu*

► Podpisanie umowy dotyczącej stworzenia nowej siedziby dla Centrum Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży Fot. UM Zabrze (2)

ROZSTRZYGNIĘTO PIERWSZE PRZETARGI DOTYCZĄCE DOKOŃCZENIA BUDOWY

Rehabilitacja w lepszych warunkach

Dokończenie budowy Areny Zabrze coraz bliżej. W listopadzie podpisana została umowa na budowę Centrum Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży, które znajdzie swoją nową siedzibę w pasażu stadionu. Wyłoniona została również firma, która przeniesie infrastrukturę telewizyjną z zachodniej trybuny stadionu na wschodnią.

W ramach wartej blisko 5 mln zł umowy w pasażu Areny Zabrze, obok sklepu kibica, zostanie utworzona nowa siedziba Centrum Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży. Dzięki inwestycji znacząco poprawią się warunki dla blisko 1,5 tysiąca podopiecznych placówki, która obecnie funkcjonuje przy ul. 3 Maja. Pacjenci oraz ich opiekunowie będą mogli

► Dzięki inwestycji poprawią się warunki zajęć

skorzystać m.in. z parkingów oraz infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pacjenci w komfortowych warunkach korzystać będą mogli z profesjonalnych porad lekarskich i i rehabilitacji medycznej, jak również terapii sensorycznej, logopedycznej, psychologicznej i pedagogicznej.

- Ta niezwykle ważna społecznie inwestycja połączy funkcje sportowe, zdrowotne i rehabilitacyjne w tym wspaniałym obiekcie, jakim jest Arena Zabrze - mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Dzięki przeniesieniu ośrodka zapewnimy jego podopiecznym jeszcze większe szanse na skuteczną rehabilitację, a zespołowi pod kierownictwem doktora Ahmada Farouniego przestrzeń i narzędzia do pracy z dziećmi i młodzieżą - dodaje.

Budowę nowej siedziby ośrodka zajmie się firma Mostostal Zabrze

GPBP. Z kolei za przeniesienie infrastruktury telewizyjnej ma odpowiadać firma S-MET. - Rozstrzygnięte przetargi otworzyły cały proces inwestycyjny związany z budową czwartej trybuny. Cieszymy się, że harmonogram działań jest realizowany, co przybliży nas krok po kroku do celu - podkreśla Mariola Kosiorek, p.o. prezesa spółki Stadion w Zabrzu.

- Kolejne dwa przetargi, czyli na wyburzenie starej trybuny oraz konstrukcję nowej trybuny, są przygotowane i wkrótce zostaną ogłoszone. Finansowanie przedmiotowych zadań odbywa się z pozyskanych środków związanych z budową czwartej trybuny stadionu w ramach zawartej umowy z bankiem Pekao S.A. o obsługę emisji i nabywanie obligacji - podsumowuje Maciej Buchalik z zarządu spółki Stadion w Zabrzu.

GOR

► Pneumatyczna hala przykrywająca boisko ma wymiary 115 na 74 metry Fot. UM Zabrze

ZADASZONE PNEUMATYCZNĄ HALĄ BOISKO PRZY UL. RATAJA JUŻ GOTOWE

Koksownik pełen sportowych emocji

Przykryte pneumatyczną halą całoroczne boisko treningowe ze sztuczną murawą powstało na terenie dawnego stadionu Klubu Sportowego „Koksownik” przy ul. Rataja. W listopadzie nowy obiekt przetestowali młodzi wychowankowie Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze.

Od teraz młodzi sportowcy z Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze oraz III Liceum Ogólnokształcącego mogą korzystać z pełnowymiarowego i zadaszonego halą pneumatyczną boiska treningowego przy ulicy Rataja. Obiekt powstał na terenie po dawnym stadionie KS „Koksownik”, który pozyskaliśmy na cele sportowe od spółki JSW KOKS – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Warto zwrócić uwagę, że pięknieje cała okolica w rejonie, gdzie utworzyliśmy boisko. W ostatnich latach swoje oblicze zmieniła między innymi wieża ciśnień przy ulicy Zamoyskiego, budynek III LO czy Sztolnia Królowa Luiza z położonym tu parkiem Park 12C – dodaje.

Inwestycja kosztowała blisko 10 mln zł, z czego aż 3 mln zł stanowiło dofinansowanie pozyskane przez

miasto z Ministerstwa Sportu. W ramach projektu powstało boisko o wymiarach 105 na 68 metrów i nawierzchni ze sztucznej trawy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Całość przykryta została pneumatyczną halą o wymiarach 115 na 74 me-

► Inauguracyjny mecz Fot. UM Zabrze

try. Wykonane zostało zaplecze socjalne, zagospodarowano teren wokół obiektu.

- Ten namiot będzie wykorzystywany między wrześniem a marcem. W pozostałych miesiącach będzie tutaj zwyczajne boisko ze sztuczną murawą – mówi Piotr Buśko, projektant hali.

- Jestem głęboko przekonany, że otwarcie tego obiektu stwarza ogromne możliwości rozwoju młodych zawodników – podkreśla Tomasz Młynarczyk, prezes Fundacji Górnika Zabrze.

- Otwarcie tej hali oznacza możliwość zwiększenia liczby treningów. Dzieciaki będą mogły trenować w lepszych warunkach. Będzie można rozgrywać zimą sparingi niezależnie od pogody - wylicza Tomasz Rogalski z Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze.

GOR

**Radosnych i spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w gronie najbliższych
oraz zdrowia i sukcesów
w Nowym Roku**

**Pracownicy i Dyrekcja
Zabrzeńskiego Kompleksu Rekreacji**

**Dobrych, radosnych i pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz pomyślnego 2023 Roku**

życzą Rada Nadzorcza, Zarząd oraz
Pracownicy Zabrzeńskiej Agencji Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.

*Jest taki magiczny, pełen nadziei czas, gdy miliona spory, znikła nieumowa.
Jest taki magiczny wieczór w roku, gdy wszystkie obawy gromadzą się przy wspólnym stole.
Wtedy, gdy kochany opłatek, skłoniłszy głowę,
To nie magiczny jest ten, niepowtarzalny rok Bożego Narodzenia...
Radosnych, spokojnych rodzinnych ciepłem Świąt Bożego Narodzenia, miary w dobro, miłość i pokój.
Nowy Rok miękko opłatek marzenia, realizuje plany i umacnia wiary w drogiego człowieka.
Radosnych Świąt Zgody
Dyrekcja, Rada Nadzorcza Zarządu Odrzy wraz z Pracownikami.*

► Uczestnicy szkolenia mogli poznać od podszewki samochód elektryczny Fot. UM Zabrze

WARSZTATY SZKOLENIOWE W CENTRUM KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO I USTAWICZNEGO

Elektromobilność bez tajemnic

„Dlaczego świat, w który wchodzę zaczyna być elektromobilny?” to tytuł szkolenia, jakie odbyło się w Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu ramach cyklu spotkań poświęconych elektromobilności oraz technologiom wodorowym.

Szkolenie wraz z warsztatami praktycznymi przeprowadzili specjaliści z Politechniki Śląskiej: prodziekan ds. kształcenia Wydziału Elektrycznego dr inż. Rafał Setlak oraz dyrektor Polskiego Stowarzyszenia Paliw Alternatywnych Aleksander Rajch. Uczestnikami spo-

tkania była zabrzańska młodzież ze szkół technicznych, zainteresowana tematyką elektromobilności. Każdy mógł obejrzeć z bliska samochód elektryczny i poznać techniczne szczegóły jego działania.

Szkolenie wpisało się w obchody Europejskiego Tygodnia Mobil-

ności. Jego celem był uzmysłowienie młodemu ludziom, że mają wpływ na przyszłość otoczenia miejskiego poprzez zmianę nawyków i wybór różnych form zrównoważonej mobilności miejskiej. Po zakończeniu każdy uczestników z uczniów otrzymał certyfikat. GOR

reklama

WESOŁYCH ŚWIĄT ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Nadchodzące Święta Bożego Narodzenia
niosą ze sobą wiele radości,
refleksji dotyczących minionego okresu
oraz planów na nadchodzący Nowy Rok.

W tych wyjątkowych dniach
chcemy państwu życzyć
wiele zadowolenia i sukcesów
z podjętych wyzwań

Zarząd, Rada Nadzorcza i Pracownicy

Z okazji nadchodzących
Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego 2023 Roku
życzenia wszelkiej
pomyślności wszystkim
Mieszkańcom Zabrze
składa Załoga
oraz Zarząd
WPO ALBA S.A.

Zdrowych, spokojnych,
pełnych rodzinnego, domowego ciepła
Świąt Bożego Narodzenia,
a także wszelkiej pomyślności
i samych sukcesów
w nadchodzącym
Nowym 2023 Roku.

Wszystkim Mieszkańcom Spółdzielni
życzenia składają:
Rada Nadzorcza, Zarząd
i Pracownicy Zabrzeńskiej
Spółdzielni Mieszkaniowej

Zdrowych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia

spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze

oraz pomyślności w Nowym Roku

życzą Zarząd, Rada Nadzorcza oraz pracownicy

Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

**Radosnych i spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w gronie najbliższych
oraz zdrowia i sukcesów
w Nowym Roku**

**Studio Effect
Fryzury & Paznokcie**

Zabrze, ul. Piłsudskiego 13
tel. (32) 276 12 88

Adwentowe rozważania

Poniższy tekst związany jest z osobą Antoniego Rollnika, narratora prezentowanej w Muzeum Miejskim w Zabrzu wystawy „Opowiem Wam o Zabrzu”. Wystawa przygotowana została z okazji 100-lecia nadania Zabrzu praw miejskich. Czynna będzie do końca stycznia 2023 roku.

Dziś 3 grudnia, pierwsza niedziela Adwentu, Roku Pańskiego 1922. Za oknem jeszcze ciemno, gwarna w tygodniu Dorfstrasse dzisiaj jeszcze pusta. Okna w leżącej po przeciwnej stronie ulicy kamienicy Quilla oraz sąsiednich jeszcze ciemne, widać sąsiedzi jeszcze śpią. Na zegorze dopiero czy ćwierci na pionto, mamy z moją Johaną jeszcze trochę czasu do wyjścia do kościoła. Od ponad miesiąca nie zaglądałem do moich wspomnień, jakie rozpocząłem pisać 1 października. W tym czasie cała nasza rodzina świętowała ślub mojej wnuczki Anny. Który to już był ślub wnucząt? Ciężko spamiętać. Wszak dorosłe dzieci mają już Karolina, Maria, Genowefa, Antonia oraz Weronika, jedynie nasz syn Richard, mimo że skończył już 41 lat, ciągle się nie ożenił. Wygląda, że nazwisko Rollnik na nim wygaśnie.

Ślub Anny z Florianem Widerą miał miejsce 6 listopada w naszym kościele pod wezwaniem św. Franciszka. Siedząc w ławce, myślami wracałem do mojego ślubu z Johaną sprzed ponad półwieku. Ile się od tego czasu wydarzyło w naszym życiu! Na początku

moja praca na kopalni, następnie sprawowanie funkcji naczelnika gminy Zaborze, narodziny i niestety również zgony naszych dzieci, ich śluby, narodziny wnuków, a ostatnimi laty ich śluby i narodziny prawnuków!

Pisząc te słowa, patrzę na zdjęcie ślubne Anny i Floriana. Otrzymaliśmy je kilka dni temu. Będzie co wspominać! Wykonane zostało w naszym zaborskim zakładzie fotograficznym mieszczącym się od

około 1914 r. naprzeciw kościoła, przy Luisenstrasse 1. Prowadził go Franz Maron, wcześniej miał zakład w budynku przy Kronprinzenstrasse 42. Dobrze pamiętam również jego poprzednika, Carla Volkmana, który w 1898 r. uruchomił w Zaborzu pierwszy zakład fotograficzny.

Anna do ślubu ubrana była w nasz chłopski, odświętny strój. Taki, w jakim wcześniej do ślubu szły jej babka oraz matka. Koszto-

► Zdjęcie ślubne Anny Cyganówny i Floriana Widery Fot. Ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Zabrzu

► Zdjęcie proboszcza oraz wikarych z parafii św. Franciszka na Zaborzu, z czasu, kiedy miały miejsce opisywane w niniejszym tekście wydarzenia Fot. Ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Zabrzu

wał nie mało, ale Anna wyglądała godnie, w długiej czarnej spódnicy, ciemnej jakli we wzory oraz pięknym jasnym jedwabnym fartuchu. Na głowie miała mirtowy wianek, a wokół szyi siedem sznurów żółtych korali z bursztynu z podwiązanym zieloną wstążeczką złotym krzyżykiem. Korale te, tak jak pozostałe wnuczki, dostała od nas w prezencie ślubnym. Ze względu na fakt, że w dniu ślubu było chłodno, Anna do kościoła na ramiona założyła dużą wełnianą chustę o „tureckich” wzorach. Obecnie coraz rzadziej w naszym Zaborzu dziewczęta wybierają taki strój. Coraz częściej nawet córki gospodarzy noszą się po miejsku, nawet niektóre moje wnuczki tak się ubierają. Cóż, przyjdzie pogodzić się z tym faktem.

Florian, pan młody, jako że pochodzi z rodziny robotniczej ubrany był po miejsku. Dobrze się prezentował w białej koszuli, krawacie, ciemnym trzyczęściowym garniturze oraz eleganckim surducie, u nas częściej nazywanym kapudrokiem. Do klapy kapudroka miał przypiętą mirtową gałązkę przewiazaną długą zieloną wstążką. Taka sama gałązka oraz mirtowy wianek, pamiątka mojego z Johaną ślubu, choć mocno już zbrązowieła, wiszą w ramce u nas w domu.

Dla naszej córki Marii i jej męża Alexandra Cygana ślub ten był dużym wyzwaniem. Wszak rok wcześniej za mąż wydali starszą córkę Agnieszkę. Przygotowanie dwóch posagów, w tak krótkim czasie, było dużym wydatkiem.

Floriana, męża naszej Anny, znam dobrze, to syn sąsiadów z Im Dorf. Od kilkunastu już lat pracuje w kopalni Królowa Luiza. Młodzi na początku zamieszkają w domu naszej Maryjki i Alexandra przy Rollnikstrasse 35. Od roku u rodziców mieszka również starsza córka Agnieszka z mężem Romanem Więckiem. Na szczęście dom jest duży, oprócz córki z mężem oraz dwóch wnuczek, jest tu jeszcze kilka mieszkań na wynajem. Zięć na budowę domu oszczędzał przez wiele lat. Zgromadzone z wielkim wysiłkiem

w Zaborskim Związku Kas Pożyczkowych pieniądze pozwoliły przed kilku laty na jego wybudowanie. Oczywiście, zięć musiał zaciągnąć jeszcze kredyt. Mam nadzieję, że nic złego się nie wydarzy i będzie wstanie go spłacić.

Przechodząc Rollnikstrasse, jeszcze dziś rośnie we mnie duma, że w Zaborzu jest ulica nazwana na moją cześć! Do czasu przeprowadzki do domu należącego do Emanuela Jokiel, męża naszej córki Gertrudy, sam przez długie lata mieszkalem przy ulicy noszącej moje imię.

Na zegorze ćwierć na szosto, za oknem nadal ciemno, słońce wszędzie dopiero za 2 godziny 15 minut. Jest jeszcze trochę czasu do wyjścia na rataty.

Dziś pierwsza niedziela Adwentu, ciekawe kto poprowadzi dzisiejsze nabożeństwo roratnie? Czy proboszcz Bennek? A może jeden z naszych nowych wikarych? Proboszcza znam już długie lata, po raz pierwszy przybył do parafii jako wikariusz w 1901 r., był wówczas krótko, na dobre poznaliśmy się w 1913 r., kiedy wybrany został na proboszcza naszej parafii. Nowych wikarych nie znam prawie wcale, wszyscy trzej: Antoni Korczok, Adrian Pilot, Josef Maruska przybyli do naszej parafii kilka miesięcy temu.

Dzisiaj po południu idziemy w gości, pięć po południu są my proszeni na pierwsze odwiedziny do naszej wnuczki Anny i jej męża.

► Obraz/plaskorzeźba przedstawiający św. Barbarę Fot. Ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Zaborzu

Johana wspomniała wczoraj, że u Anny oprócz śpiewania pieśni adwentowych, co jest tradycją w naszej rodzinie od lat, będzie na stole stał wianek ze świerkowych gałązek, z czterema świecami. Do tej pory w naszej rodzinie nie było takiego zwyczaju. Wiem, że praktykowany jest wśród ewangelików, sam kiedyś widziałem taki wieniec w kościele Pokoju w Zaborzu. Muszę zapytać proboszcza, co o tym sądzi?

Anna, jak już wspominałem, wydała się za górniką, z tego powodu uradziliśmy z Johaną, że подарujemy młodym obraz św. Barbary. Obraz jest piękny, aby go kupić specjalnie pojechałem do Zaborza, do sklepu Januschowskiego. Święta Barbara opiekuje się naszą rodziną już od czterech pokoleń. Pierwszym górnikiem był mój ojciec, który z rodzinnego gospodarstwa w Małoszowach przybył do Zaborza, gdzie podjął pracę na kopalni Królowa Luiza, następnie pracę na tej kopalni znalazłem ja, moi bracia, szwagrowie. Obecnie kopalnia jest żywicielką dla części rodzin moich córek oraz wnuków i wnuczek. Pisząc te słowa, patrzę na obraz św. Barbary wiszący od lat u nas nad łóżkiem. Niech św. Barbara otacza swą opieką wszystkich górników i ich rodziny! Jutro czwarty grudnia, Barbórka, jak co roku wszyscy spotkamy się w kościele, aby modlić się za żyjących, jak i zmarłych górników. A potem wszyscy spotkamy się u nas w domu, cztery pokolenia rodziny Rollnik.

Podnoszę wzrok, w większości okien naprzeciwko widać już światło, na ulicy pojawiają się pojedyncze osoby, znak, że najwyższy czas wyjść już z domu. Moja Johana stoi już we drzwiach w świątecznym ubraniu, ubieram ibercyjer, na głowę kapelusz. Na dworze zimno, wszak to już początek grudnia.

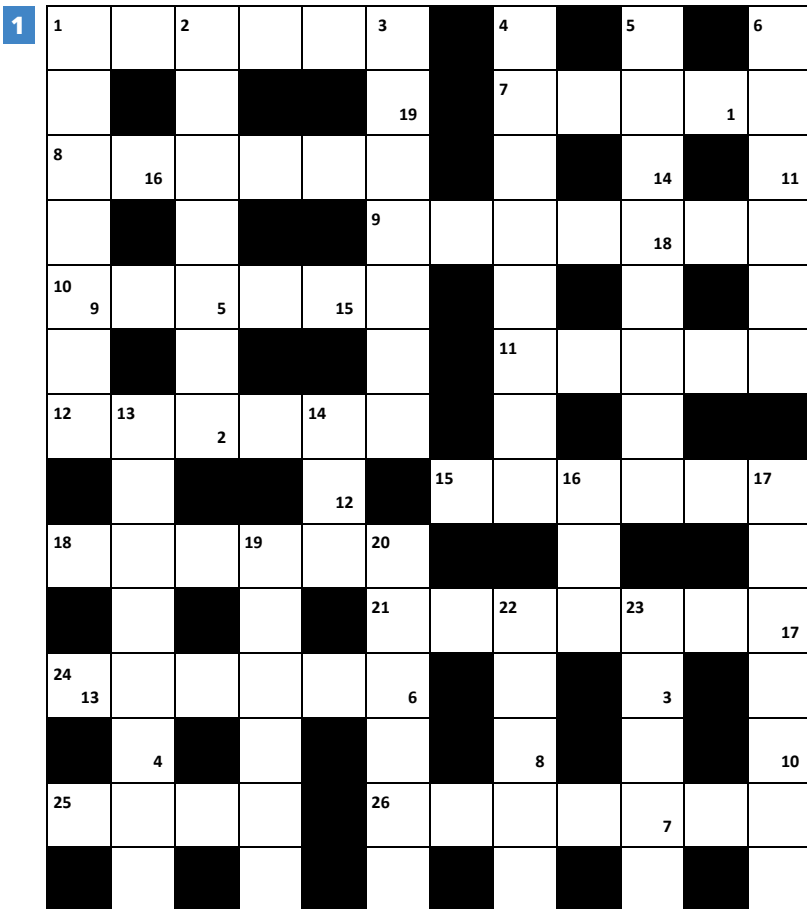
Zostańcie z Bogiem.

Antoni Rollnik

Zaborze, Dorfstrasse 5b (ul. ks. A. Korczoka)

Urszula Wieczorek
Muzeum Miejskie w Zaborzu

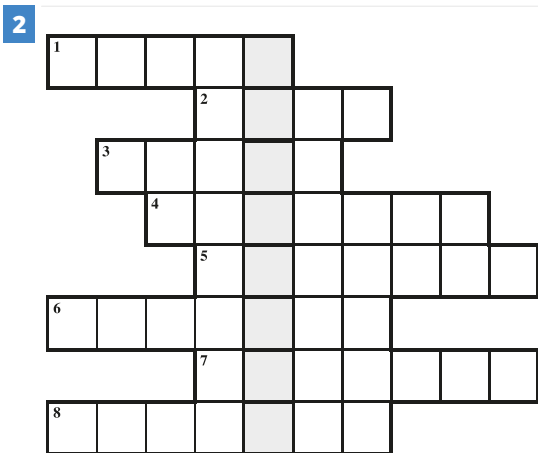
Tekst opracowany w oparciu o materiały źródłowe związane z rodziną Antoniego Rollnika

Poziomo: 1 – kwitnie na górskich ha-
lach wczesną wiosną, 7 – zapowiada kon-
cert, 8 – powtarza się w piosence, 9 – ście-
ranie jej należy do obowiązków dyżurnego,
10 – oczko w głowie dziadziusia, 11 – chro-
niona przez opone, 12 – na mapie oznaczo-
na kolorem zielonym, 15 – tnąca część
noża, 18 – po biegu znacznie przyspieszo-
ny, 21 – maturalny lub na prawo jazdy,
24 – imię Boryny, męża Jagny z „Chłopów”,
25 – nie poziom, i nie pion, 26 – miękka tka-
nina z krótkim włosiem.

Pionowo: 1 – pogrzebowy pojazd,
2 – ukochany Eurydyki, 3 – Carlos, wirtuoz
gitary, 4 – wyspa i państwo ze stolicą
w Bridgetown, 5 – bywa bez teki, 6 – biała
broń muszkietera, 13 – Apaczka lub Irokez-
ka, 14 – pora snu, 16 – zespół muzyczny
z Markiem Piekarczykiem, 17 – imię Che
Guevary, 19 – spłaszczone koło, 20 – co go-
dzinę rozlega się z wieży Mariackiej w Kra-
kowie, 22 – dotyk, węch lub słuch, 23 – ma-
tematyka w uczniowskim żargonie.

Rozwiązanie krzyżówki – tytuł piosenki
zespołu Skaldowie, utworzą litery z pół
ponumerowanych w prawym dolnym rogu.

1 – a to feler, westchnął...,
2 – wyspa jak wulkan gorąca,
3 – w znakach zodiaku między
lwem a wagą, 4 – zrzutka, albo
spotkanie zuchów, 5 – w parze
z adresatem, 6 – oj, będzie
nieprzyjemnie, gdy szef wzy-
wa na..., 7 – na nosie krótkowi-
dza, 8 – wiosną przylatują
do nas z Afryki.

Rozwiązaniem jest słowo,
które powstanie w zazna-
czonej kolumnie.

Chochlik drukarski pomieszał literki we wszystkich wyrazach. Trzeba je
poprzestawiać tak, aby utworzyły tytuł opery Franza Josepha Haydna.

FOTOZAGADKA

Zagadka polega na odgadnię-
ciu, gdzie znajduje się prezento-
wane miejsce.

Rozwiązania z poprzedniego numeru

1. Dziwny jest ten świat
2. Forsycja
3. Muzeum Górnictwa
Węglowego
4. Złoty kogucik

Wydawca:

Centrum Informacji Kulturalnej

Adres redakcji:

41-800 Zabrze, ul. Generała
de Gaulle'a 17, tel. 32 271-21-70

Redakcja:

Igor Cieśliński – redaktor naczelny,
Magdalena Mionc,
Helena Pisarczyk

Skład: CIK

Zdjęcie na okładce:

Dorota Minkina

Redakcja zastrzega sobie prawo
do skrótów i redakcyjnego opraco-
wania tekstów.

**Zdrowych i spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz samych powodów
do zadowolenia
w Nowym Roku 2023
swoim obecnym
i przyszłym Klientom**

życzy firma Konkurent

ul. Ofiar Katynia 56
41-808 Zabrze
32 274 93 92

**Zdrowych, spokojnych,
pełnych rodzinnego, domowego ciepła
Świąt Bożego Narodzenia,
a także wszelkiej pomyślności
i samych sukcesów
w nadchodzącym Nowym Roku
życzą**

Zarząd, Rada Nadzorcza i pracownicy
Zarządu Budynków Mieszkaniowych
Towarzystwa Budownictwa
Społecznego Sp. z o.o. w Zabrzu

Wesołych Świąt
oraz szczęśliwego
Nowego Roku

Pogodnych i rodzinnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego Nowego Roku 2023.

Mieszkańcom Zabrze
oraz współpracującym Firmom

życzą
Zarząd, Rada Nadzorcza
oraz Pracownicy ZPWik Sp. z o.o.

Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo
Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.